

Besluit

Ons kenmerk: ACM/DE/2014/207440

Zaaknummer: 14.0490.12

Pagina
1/22

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 19 van de Gaswet inhoudende de beslissing op de geschilaanvraag van Teunissen + Berendse Vastgoed Projecten B.V.

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit

2/22

1 Inleiding

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en artikel 19 van de Gaswet. Op grond hiervan beslist ACM over een klacht die een partij over een netbeheerder indient bij ACM.
2. ACM geeft met dit besluit haar oordeel op de klachten van Teunissen + Berendse Vastgoed Projecten B.V. (hierna: Teunissen + Berendse) tegen Westland Infra Netbeheer B.V. (hierna: Westland), ontvangen op 10 april 2014. De klacht betreft de hoogte van de vergoeding die Westland in rekening heeft gebracht voor het aanleggen van aansluitingen.
3. De indeling van dit besluit is als volgt. Paragraaf 2 van dit besluit bevat de gevolgde procedure. Paragraaf 3 bevat een weergave van het vigerend wettelijk kader. Paragraaf 4 beschrijft de feiten waarvan in dit besluit wordt uitgegaan, waarna in paragraaf 5 de standpunten van partijen worden weergegeven. Paragraaf 6 bevat de beoordeling van het geschil. De conclusie uit deze beoordeling is opgenomen in paragraaf 7, waarna in paragraaf 8 het besluit op het geschil wordt vastgesteld.

2 Verloop van de procedure

4. In deze paragraaf beschrijft ACM de procedure die zij heeft gevolgd bij de totstandkoming van dit besluit.
5. Op 3 maart 2014 heeft ACM een aanvraag tot geschilbeslechting als bedoeld in artikel 51 van de E-wet en artikel 19 van Gaswet ontvangen van Teunissen + Berendse. Het betreft een geschil met netbeheerder Westland. Na een telefonisch contact tussen Teunissen + Berendse en ACM op 14 maart 2014, heeft ACM op 10 april 2014 van Teunissen + Berendse een aanvulling ontvangen op de aanvraag tot geschilbeslechting.
6. Bij brief van ACM van 1 mei 2014 is Westland in de gelegenheid gesteld te reageren op de ingediende aanvraag.¹ Op 23 mei 2014 is de reactie van Westland door ACM ontvangen.²

¹ Brief met kenmerk ACM/DJZ/2014/202576.

² Brief met kenmerk LvV/sdn/U1404627.

Besluit

7. Op 22 juli 2014 heeft ten kantore van ACM een hoorzitting plaatsgevonden. Bij deze hoorzitting zijn vertegenwoordigers van Teunissen + Berendse en van Westland verschenen.
8. Bij brief van 31 juli 2014, door ACM ontvangen op 1 augustus 2014, heeft Westland een reactie gegeven naar aanleiding van drie tekeningen die door Teunissen + Berendse tijdens de hoorzitting zijn ingebracht.³
9. Het verslag van de hoorzitting, en in het geval van Teunissen + Berendse tevens de reactie van Westland van 31 juli 2014, is op 2 oktober 2014 per brief aan partijen verzonden.⁴
10. Op 10 oktober 2014 heeft ACM van Teunissen + Berendse een schriftelijke reactie op het verslag van de hoorzitting en de brief van Westland van 31 juli 2014 ontvangen. Westland heeft per e-mail van 15 oktober 2014 enkele opmerkingen gemaakt met betrekking tot het verslag van de hoorzitting.

3/22

3 Juridisch kader

11. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

Gaswet

12. Artikel 1, eerste lid, onderdeel d van de Gaswet luidt:
gastransportnet: niet tot een gasproductienet behorende, met elkaar verbonden leidingen of hulpmiddelen bestemd of gebruikt voor het transport van gas, met inbegrip van hulpmiddelen en installaties waarmee ondersteunende diensten voor dat transport worden verricht, behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of gelegen zijn binnen de installatie van de afnemer;
13. Artikel 1, eerste lid, onderdeel m van de Gaswet luidt:
aansluiting: één of meer verbindingen tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken,

³ Brief met kenmerk AvS/jh/U1406225.

⁴ Kenmerken ACM/DE/2014/205502 en ACM/DE/2014/205510.

Besluit

waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een gastransportnet dat wordt beheerd door een netbeheerder en een gastransportnet dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder;

14. Artikel 10, zesde lid, van de Gaswet luidt:

Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste, derde en vijfde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12f vastgestelde gebied tevens tot taak om:

- a. een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste 40 m³(n) per uur te voorzien van deze aansluiting;
- b. een ieder die verzoekt om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur te voorzien van een aansluitpunt op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit.

15. Artikel 12a van de Gaswet luidt:

Met inachtneming van de in artikel 12 bedoelde regels en de in artikel 6 van verordening 715/2009 bedoelde netcodes zenden de gezamenlijke netbeheerders aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel met betrekking tot de door hen jegens netgebruikers te hanteren tariefstructuren dat de elementen en wijze van berekening beschrijft van:

- a. het tarief voor transport van gas, met inbegrip van invoer, uitvoer en doorvoer van gas en de het transport ondersteunende diensten ten behoeve van netgebruikers en met inbegrip van de in artikel 10a, eerste lid, met uitzondering van onderdelen d en p, omschreven wettelijke taken,
- b. de tarieven waarvoor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet uitvoering zal geven aan zijn in artikel 10a, eerste lid, onderdeel p, omschreven taak en
- c. de tarieven voor meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, voor het verzorgen van een aansluiting als bedoeld in artikel 10, zesde lid, onder a, een aansluitpunt als bedoeld in artikel 10, zesde lid, onderdeel b, of een aansluiting als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, onderdeel d.

16. Artikel 19 van de Gaswet luidt:

1. Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder, een gasopslagbedrijf of een LNG-bedrijf over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.
2. De Autoriteit Consument en Markt beslist op een klacht binnen twee maanden na ontvangst ervan. Deze termijn kan met twee maanden worden verlengd als de Autoriteit Consument en

Besluit

Markt om aanvullende gegevens verzoekt. Met instemming van de klager is verdere verlenging mogelijk.

3. De geschilbeslechtingswerkzaamheden worden niet verricht door personen die betrokken zijn bij werkzaamheden op grond van hoofdstuk 2, paragrafen 2.2 en 2.3.

4. De beslissing van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.

5. Het indienen van een klacht als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Elektriciteitswet 1998

17. Artikel 1, eerste lid, onderdeel b van de E-wet luidt:

aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder;

18. Artikel 1, eerste lid, onderdeel i van de E-wet luidt:

net: één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbindingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer;

19. Artikel 23 van de E-wet luidt:

1. De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. De netbeheerder verstrekt degene die om een aansluiting op het net verzoekt een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen, onderscheiden in artikel 28, eerste lid.

2. De netbeheerder onthoudt zich van iedere vorm van discriminatie tussen degenen jegens wie de verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt.

3. Een aansluiting wordt door de netbeheerder gerealiseerd binnen een redelijke termijn. Deze redelijke termijn is in ieder geval verstreken wanneer de gevraagde aansluiting niet is gerealiseerd binnen 18 weken nadat het verzoek om een aansluiting bij de netbeheerder in ingediend, indien het verzoek betreft:

a. een aansluiting tot 10 MVA;

Besluit

b. een aansluiting voor een productie-installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit of een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling, tenzij de netbeheerder niet in redelijkheid kan worden verweten dat hij de aansluiting niet binnen de genoemde termijn heeft gerealiseerd.

20. Artikel 27, eerste en tweede lid van de E-wet luidt:

1. Met inachtneming van de in artikel 26b bedoelde regels en de in artikel 6 van verordening 714/2009 bedoelde netcodes zenden de gezamenlijke netbeheerders aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel met betrekking tot de door hen jegens afnemers te hanteren tariefstructuren dat de elementen en wijze van berekening beschrijft van het tarief waarvoor afnemers zullen worden aangesloten op een net, van het tarief waarvoor transport van elektriciteit, met inbegrip van de invoer, uitvoer en doorvoer van elektriciteit, ten behoeve van afnemers zal worden uitgevoerd, het tarief waarvoor de systeemdiensten worden verricht en de energiebalans wordt gehandhaafd en het tarief voor meting van elektriciteit bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid.

2. In de tariefstructuren wordt in ieder geval opgenomen dat:

- a. een afnemer recht heeft op een aansluiting op het door hem gewenste spanningsniveau, tenzij dit om technische redenen redelijkerwijs niet van de netbeheerder kan worden verlangd;
- b. een afnemer recht heeft op een vergoeding van de netbeheerder, indien op zijn aansluiting een aansluiting ten behoeve van een derde wordt gemaakt;
- c. een afnemer die beschikt over een aansluiting met meerdere verbindingen aangesloten op één of meer spanningsniveaus die vallen binnen dezelfde tariefcategorie voor de berekening van het transportafhankelijk transporttarief wordt geacht te beschikken over één aansluiting;
- d. iedere afnemer recht heeft te worden aangesloten op het dichtstbijzijnde punt in het net met een bij zijn aansluiting behorend spanningsniveau, met dien verstande dat een afnemer die een aansluiting op het net wenst met een aansluitwaarde groter dan 10 MVA, wordt aangesloten op het dichtstbijzijnde punt in het net waar voldoende netcapaciteit beschikbaar is;
- e. aanpassingen in het net die verband houden met het maken van een aansluiting komen voor rekening van de netbeheerder die het betreffende net beheert;
- f. een afnemer, niet zijnde een afnemer die een aansluiting op het net wenst met een aansluitwaarde groter dan 10 MVA, recht heeft op een standaardaansluiting, waarbij de aansluitcapaciteit van deze aansluiting is gerelateerd aan de standaard gebruikte nominale aansluitspanning;
- g. het aansluittarief wordt gebaseerd op de grootte van de aansluitcapaciteit.

21. Artikel 28 van de E-wet luidt:

Besluit

7/22

1. Het tarief waarvoor afnemers zullen worden aangesloten op een net heeft uitsluitend betrekking op:
 - a. het verbreken van het net van de desbetreffende netbeheerder om een fysieke verbinding van de installatie van een afnemer met dat net tot stand te brengen,
 - b. het installeren van voorzieningen om het net van de desbetreffende netbeheerder te beveiligen en beveiligd te houden en
 - c. het tot stand brengen en in stand houden van een verbinding tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen.
 2. Het tarief, bedoeld in het eerste lid, wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die door een netbeheerder wordt aangesloten op een net dat wordt beheerd door een netbeheerder.
 3. De tarieven voor de aansluiting van de afnemers die producent zijn, zijn objectief, transparant en niet-discriminatoir, waarbij rekening wordt gehouden met de kosten en baten van de onderscheiden technieken met betrekking tot duurzame energiebronnen, decentrale productie en warmtekrachtkoppeling.
22. Artikel 51 van de E-wet luidt:
1. Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.
 2. De Autoriteit Consument en Markt beslist op een klacht binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. Indien de klacht betrekking heeft op de tarieven voor de aansluiting op het net van een grote productie-eenheid, kan de Autoriteit Consument en Markt een langere termijn stellen. De Autoriteit Consument en Markt kan de in de eerste volzin genoemde termijn met twee maanden verlengen als zij aanvullende gegevens nodig heeft. Indien de klager daarmee instemt, is verdere verlenging mogelijk.
 3. De geschilbeslechttingswerkzaamheden worden niet verricht door personen die betrokken zijn bij werkzaamheden op grond van hoofdstuk 3, paragrafen 4 tot en met 6.
 4. De beslissing van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.
 5. Het indienen van een klacht als bedoeld in het eerste lid laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Tarievencode Gas

23. Artikel 2.5.1.2 van de Tarievencode Gas luidt:
- Bijlage A bij deze TarievenCode Gas beschrijft de reikwijdte van de aansluiting. Componenten buiten deze reikwijdte die de netbeheerder aanlegt dan wel in stand houdt, vallen buiten het bereik van de aansluitdienst.

Besluit

24. Artikel 2.5.1.4 van de Tarievenscode Gas luidt:
Voor het leveren van de aansluitdienst brengt de netbeheerder de aansluitvergoeding in rekening bij de aangeslotene. Daarbij onderscheidt de netbeheerder uitsluitend de aansluitcategorieën zoals vermeld in de artikelen 2.5.2.3 en 2.5.3.3.
25. Artikel 2.5.1.8 van de Tarievenscode Gas luidt:
De aansluitvergoeding zoals bedoeld in artikel 2.5.1.6 bestaat uit twee componenten:
a. Een eenmalige aansluitvergoeding ter dekking van de kosten genoemd in artikel 2.5.1.6 onderdeel a.
b. Een periodieke aansluitvergoeding ter dekking van de kosten genoemd in artikel 2.5.1.6 onderdeel b.
26. Artikel 2.5.2.1 van de Tarievenscode Gas luidt:
De onder artikel 2.5.1.8 onderdeel a genoemde eenmalige aansluitvergoeding is opgebouwd uit twee componenten:
a. een vast tarief ter dekking van de kosten voor het aanleggen en in bedrijf nemen van een nieuwe aansluiting, uitgaande van een maximale lengte van de aansluitleiding van 25 meter.
b. een vast tarief per meter ter dekking van de meerkosten van de aanleg als direct gevolg van het langer zijn van de aansluitleiding dan de in onderdeel a van dit artikel genoemde 25 meter.
27. Artikel 2.5.2.4 van de Tarievenscode Gas luidt:
In het geval dat op een bestaande aansluiting een nieuwe aansluiting wordt gemaakt, zodat een deel van de bestaande aansluitleiding in een transportnet verandert, zal de netbeheerder onder de volgende voorwaarden overgaan tot restitutie aan de "eerstaangeslotene" van een deel van de voor de aanleg van de bestaande aansluiting betaalde eenmalige aansluitvergoeding zoals genoemd in artikel 2.5.1.8 onderdeel a:
a. Deze restitutieregeling is niet van toepassing op aansluitingen die zijn aangelegd voor 1 januari 2011.
b. Gedurende de eerste zeven jaar wordt de restitutie op initiatief van de netbeheerder verstrekt. Na zeven jaar wordt de restitutie verstrekt indien de aangeslotene hiertoe een schriftelijk, met bewijsstukken ondersteund, verzoek bij de netbeheerder indient.
Na aanleg van de nieuwe aansluiting is dit artikel van overeenkomstige toepassing op deze nieuwe aansluiting. Met "eerstaangeslotene" wordt bedoeld de aangeslotene op wiens naam de bestaande aansluiting staat in het aansluitingenregister. De in de onderdelen a en b van dit artikel genoemde termijnen zijn bedoeld ten opzichte van het moment van eerste registratie

Besluit

van de aansluiting. Voor aansluitingen die op grond van onderdeel a niet zijn uitgesloten van toepassing van de restitutieregeling, heeft de netbeheerder de plicht om de "eerstaangeslotene" op de hoogte te stellen van het maken van een nieuwe aansluiting op de bestaande aansluiting, onder expliciete verwijzing naar de restitutieregeling.

Tarievencode Elektriciteit

28. Artikel 2.1.2 tot en met 2.1.4 van de Tarievencode Elektriciteit luiden:

2.1.2 De aansluitdienst omvat de werkzaamheden, genoemd in artikel 28 van de Wet.

2.1.3. De aansluitdienst heeft betrekking op de aansluiting voor aangeslotenen met een door de aangeslotene gewenste aansluitcapaciteit.

2.1.4. Voor het leveren van de aansluitdienst wordt aan iedere aangeslotene het aansluittarief in rekening gebracht. In geval op verzoek van de aangeslotene meerdere verbindingen zijn aangelegd, wordt elke extra verbinding die geen deel uitmaakt van de standaardaansluiting als extra aansluiting beschouwd waarvoor het aansluittarief in rekening wordt gebracht. Voor verbindingen gerealiseerd voor 1 januari 2004 en voor aansluitingen groter dan 10 MVA of 1 MVA, indien de afnemer daar om verzocht heeft, zullen de instandhoudingskosten in geval van meerdere verbindingen in overleg tussen netbeheerder en afnemer tot stand komen.

29. Artikel 2.2.1 tot en met 2.3.1 van de Tarievencode Elektriciteit luiden:

2.2.1. Het aansluittarief dient ter bestrijding van de kosten die de netbeheerder in verband met de onder 2.1.2 genoemde werkzaamheden maakt, en voor zover deze geen deel uitmaken van de transportkosten. Deze kosten zijn te onderscheiden in:

- a. initiële investeringskosten;
- b. kosten voor het in stand houden van de aansluiting.

2.2.2. Met betrekking tot de in 2.2.1 sub a genoemde kosten geldt dat slechts de kosten van rechtstreeks met de totstandbrenging van de aansluiting gemoeide investeringen in aanmerking worden genomen, waarbij de netbeheerder voor de standaardaansluitingen, zoals aangegeven in de tabel in 2.3.3.C en nader omschreven in bijlage A bij deze Tarievencode Elektriciteit, uitgaat van gemiddelden.

2.3.1. Het aansluittarief bestaat uit ten hoogste drie tariefdragers:

- a. een eenmalige bijdrage op basis van de initiële investeringskosten. Hieronder wordt

Besluit

10/22

verstaan de specifiek voor de desbetreffende nieuwe aansluiting gedane investering, voor zover deze investering geen betrekking heeft op herbruikbare activa;

b. indien er sprake is van herbruikbare activa: een periodieke vergoeding ter dekking van de kapitaallasten van deze activa in Euro's per maand of een andere tijdsperiode;

c. een periodieke vergoeding in Euro's per maand ter dekking van de kosten voor het in stand houden van de aansluiting.

30. Artikel 2.3.2.A van de Tarievencode Elektriciteit luidt:
- 2.3.2.A Het eenmalige aansluittarief bestaat uit een bedrag dat is opgebouwd uit een vast bedrag voor de verbreking van het net van de desbetreffende netbeheerder om een fysieke verbinding van de installatie van een afnemer met dat net tot stand te brengen (de knip), een vast bedrag voor het installeren van voorzieningen om het net van de desbetreffende netbeheerder te beveiligen en beveiligd te houden (de beveiliging) en een vast bedrag voor het tot stand brengen van een verbinding met een maximale kabellengte van 25 meter tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen (de verbinding), aangevuld met een bedrag per meter voor elke meter meer dan die 25 meter.
31. Artikel 2.4.5. van de Tarievencode Elektriciteit luidt:
- 2.4.5. In het geval dat op een bestaande aansluiting een nieuwe aansluiting wordt gemaakt, zodat een deel van de aansluitkabel in een net verandert, zal de netbeheerder onder de volgende voorwaarden overgaan tot restitutie van een deel van het door de "eerstaangeslotene" betaalde éénmalige aansluittarief:
- a. de restitutie heeft slechts betrekking op het tarief dat is betaald voor de meperlengte van de verbinding boven de 25 meter;
- b. de restitutie is van toepassing wanneer de afstand van de nieuwkomer hemelsbreed gemeten naar de aansluitkabel van de "eerstaangeslotene" korter is dan de afstand gemeten naar het voormalige net. De afstand wordt gemeten zoals bepaald is voor de standaardaansluiting;
- c. De restitutieregeling is niet van toepassing op aansluitingen boven de 10 MVA, tijdelijke aansluitingen, aansluitingen ouder dan 25 jaar en aansluitingen waarvan de aansluitwerkzaamheden zijn uitbesteed aan derden; en
- d. voor de eerste zeven jaar wordt de restitutie op initiatief van de netbeheerder verstrekt. Na zeven jaar wordt de restitutie verstrekt indien de "eerstaangeslotene" hiertoe een schriftelijk, met bewijsstukken ondersteund, verzoek bij de netbeheerder indient; en
- e. onder "eerstaangeslotene" wordt iedere afnemer verstaan op wiens aansluitkabel een nieuwe aansluiting wordt gemaakt.

Besluit

32. Artikel 2.4.6. van de Tarievencode Elektriciteit luidt:
- 2.4.6. De restitutie genoemd in artikel 2.4.5 wordt als volgt berekend. De hoogte van de restitutie wordt bepaald door de lengte van het gemeenschappelijke deel van de voormalige aansluitkabel van de "eerstaangeslotene" te vermenigvuldigen met het tarief voor de meerlengte van de aansluitkabel dat de "eerstaangeslotene" destijds betaald heeft. Deze restitutie wordt toegepast bij elke nieuwe aansluiting waarbij weer een deel van de aansluitkabel van de "eerstaangeslotene" verandert in net. Voor aansluitingen groter dan 10 MVA, tijdelijke aansluitingen en aansluitingen waarvan de werkzaamheden zijn uitbesteed aan derden zal tussen netbeheerder en afnemer overleg worden gevoerd over de hoogte van restitutie.

11/22

4 Feiten

33. Op grond van de inhoud van de door partijen overlegde stukken, hetgeen bij de hoorzitting naar voren is gebracht en de schriftelijke reacties van partijen, stelt ACM de volgende feiten vast.
34. Teunissen + Berendse heeft offerte met nummer 09F1500327 van 15 december 2009 van Westland ten behoeve van 22 elektriciteitsaansluitingen inclusief de geoffreerde extra verbindingsslengte aan de Naaldwijkse weg nr. 80 tot en met 89a te Wateringen geaccepteerd en retour gezonden aan Westland. De geoffreerde aansluitingen zijn in de periode maart tot en met april 2010 door Westland gerealiseerd. Bij de realisatie van de aansluitingen zijn de aansluitkabels naar een ander punt in het net gelegd en op een andere wijze met het net verbonden dan in de tekening bij de offerte was aangegeven. Hierdoor is voor deze aansluitingen gezamenlijk 214 meter minder aansluitkabel aangelegd dan in de offerte is aangegeven.
35. Teunissen + Berendse heeft offerte met nummer 09F2300203 van 15 december 2009 van Westland ten behoeve van 22 gasaansluitingen tot en met 6 m³ per uur op 100 mbar inclusief de geoffreerde extra verbindingsslengte aan de Naaldwijkse weg nr. 80 tot en met 89a te Wateringen geaccepteerd en retour gezonden aan Westland. De geoffreerde aansluitingen zijn in de periode maart – april 2010 door Westland gerealiseerd. Deze aansluitingen zijn bij realisatie op een andere plaats met het net verbonden dan in de tekening bij de offerte was aangegeven. De hoeveelheid meerlengte die als gevolg van de afwijking van de offerte minder is aangelegd, is niet vastgesteld.

Besluit

36. Teunissen + Berendse heeft offerte met nummer 11F1500104 van 20 mei 2011 van Westland ten behoeve van 18 elektriciteitsaansluitingen van 3 x 25 A inclusief de geoffreerde extra verbinding lengte aan de Naaldwijkse weg nr. 59 tot en met 77 te Wateringen geaccepteerd en retour gezonden aan Westland. De realisatie heeft plaatsgevonden conform de offerte waarbij 3 meter minder aansluitkabel is aangelegd dan in de offerte is aangegeven.
37. Teunissen + Berendse heeft offerte met nummer 12F1500179 van 1 oktober 2012 van Westland ten behoeve van 10 elektriciteitsaansluitingen van 3 x 25 A, 1 elektriciteitsaansluiting van 3 x 63 A en 1 elektriciteitsaansluiting van 3 x 80 A inclusief de geoffreerde extra verbinding lengte aan de Bovendijk en Keurmeester te Kwintshoofd geaccepteerd en retour gezonden aan Westland. Teunissen + Berendse heeft tijdens de hoorzitting aangegeven dat deze offerte en de realisatie van deze aansluitingen geen onderwerp uitmaakt van het geschil.

12/22

5 Standpunten van partijen

Standpunt Teunissen + Berendse

38. Teunissen + Berendse stelt dat ten aanzien van drie offertes, te weten offertes met nummers 09F1500327 en 09F2300203, beide van 15 december 2009, en offerte met nummer 11F1500104 meer extra verbinding lengte in rekening is gebracht dan nodig zou zijn geweest. Deze stelling wordt als volgt onderbouwd.

Offerte 09F1500327

39. Bij de realisatie van de aansluitingen uit offerte 09F1500327 is voor de verbindingen tussen het elektriciteitsnet en de installaties van de aangeslotenen een ander traject gebruikt dan volgens Teunissen + Berendse vanuit kostentechnisch oogpunt noodzakelijk was. In plaats van een rechtstreekse aansluiting op de laagspanningskabel zoals geoffreerd heeft Westland schakelstations geplaatst waarop de percelen werden aangesloten. Teunissen + Berendse stelt op dit punt dat Westland er voor had kunnen kiezen zijn net zodanig uit te breiden dat dit door middel van een laagspanningskabel langs de percelen zou lopen. Door de installaties in de percelen te verbinden met deze kabel zou veel minder extra verbinding lengte nodig zijn dan nu is gebruikt.
40. Daarnaast stelt Teunissen + Berendse met een beroep op de restitutieregeling uit de Tarieencode Elektriciteit dat voor hem met betrekking tot deze aansluitingen recht bestaat op

Besluit

restitutie van een deel van de in rekening gebrachte extra verbindingslengte omdat bij de realisatie van de aansluitingen in offerte volgens hem telkens een aansluiting is gemaakt op een bestaande aansluiting.

Offerte 09F2300203

41. Ten aanzien van de op basis van offerte 09F2300203 gerealiseerde aansluitingen stelt Teunissen + Berendse dat Westland zijn gastransportnet heeft uitgebreid met een gasleiding die om de aan te sluiten percelen heen loopt waardoor de verbinding tussen het gastransportnet en de installaties van de aangeslotenen veel minder lang is dan oorspronkelijk geoffreerd. De offerte ging uit van veel langere verbindingen omdat deze op een heel ander punt gekoppeld werden met het bestaande gastransportnet. Teunissen + Berendse stelt om deze reden dat meer extra verbindingslengte in rekening is gebracht dan noodzakelijk.
42. In het kader van deze offerte, maar ook ten aanzien van de overige offertes, stelt Teunissen + Berendse verder door Westland te worden gedwongen de offerte te accepteren. Teunissen + Berendse stelt geen offerte te kunnen aanvragen bij een andere netbeheerder terwijl Westland geen ruimte biedt om over de wijze waarop de aansluitingen worden gerealiseerd te overleggen.

Offerte 11F1500104

43. Ook bij de realisatie van de aansluitingen uit offerte 11F1500104 is volgens Teunissen + Berendse voor de verbindingen tussen het elektriciteitsnet en de installaties van de aangeslotenen een ander traject gebruikt dan volgens Teunissen + Berendse vanuit kostentechnisch oogpunt noodzakelijk was. In plaats van een rechtstreekse aansluiting op de laagspanningskabel zoals geoffreerd heeft Westland schakelstations geplaatst waarop de percelen worden aangesloten. Teunissen + Berendse stelt op dit punt dat Westland er voor had kunnen kiezen zijn net zodanig uit te breiden dat dit door middel van een laagspanningskabel langs de percelen zou lopen. Door de installaties in de percelen te verbinden met deze kabel zou veel minder extra verbindingslengte nodig zijn dan nu is gebruikt.
44. Ook in het kader van deze offerte stelt Teunissen + Berendse door Westland te worden gedwongen de offerte te accepteren. Teunissen + Berendse stelt geen offerte te kunnen aanvragen bij een andere netbeheerder terwijl Westland geen ruimte biedt om over de wijze waarop de aansluitingen worden gerealiseerd te overleggen.

Besluit

45. Daarnaast stelt Teunissen + Berendse met een beroep op de restitutieregeling dat voor hem met betrekking tot deze aansluitingen recht bestaat op restitutie van een deel van de in rekening gebrachte extra verbindingslengte omdat bij de realisatie van de aansluitingen in offerte volgens hem telkens een aansluiting is gemaakt op een bestaande aansluiting.

Standpunt Westland

46. Westland geeft aan uit te gaan van de offertes die door Teunissen + Berendse zijn ondertekend en teruggestuurd naar Westland. Westland stelt verder dat voorafgaand aan de ondertekening door Teunissen + Berendse contact is geweest tussen medewerkers van Westland en Teunissen + Berendse waarin Teunissen + Berendse is uitgelegd om welke redenen Westland kiest voor de gehanteerde wijze van aansluiten.
47. Westland vindt het vreemd dat Teunissen + Berendse pas op dit tijdstip, enkele jaren na realisatie van de aansluitingen, een klacht indient over de handelwijze van Westland.

Offertes 09F1500327 en 11F1500104

48. Ten aanzien van de klachten over de elektriciteitsaansluitingen stelt Westland zich gehouden te hebben aan de ter zake geldende regelgeving door conform de Tarievencode Elektriciteit voor het aansluittarief de lengte van de verbinding te meten over het hart van de openbare weg, van het overdrachtpunt tot de dichtstbijzijnde plaats in het net.
49. Westland stelt dat het tarief voor de extra verbindingslengte volgens voorgaand randnummer is berekend op basis van de situatie op het moment van de aanvraag. Westland stelt daarbij over de vrijheid te beschikken om de verbindingen op een andere wijze te realiseren dan in de offerte is aangegeven. Daarbij wijst Westland op een eerdere beslissing van (de rechtsvoorganger van) ACM.⁵
50. Westland geeft daarnaast aan goede gronden te hebben om af te wijken van de wijze waarop de aansluitingen zijn geoffreerd. Westland houdt rekening met de situatie waarin de aansluiting wordt misbruikt door illegale kwekers. In dat geval beschikt Westland over een kast met schakelaars en beveiligingen in plaats van een directe verbinding met de laagspanningskabel. De verbinding kan zodoende buiten werking worden gesteld zonder graafwerkzaamheden te verrichten.

14/22

⁵ Besluit met kenmerk 102019/14, inzake de aanvraag tot geschilbeslechting door MI InfraConsult B.V.

Besluit

51. Westland stelt dat in deze gevallen de restitutieregeling niet van toepassing is omdat geen sprake is van bestaande aansluitingen waarop nieuwe aansluitingen worden gemaakt. Elke aansluiting heeft volgens Westland een eigenstandige verbinding met het elektriciteitsnet gekregen waardoor geen aansluitingen zijn aangebracht op bestaande aansluitingen.

Offerte 09F2300203

52. Met betrekking tot de gasaansluitingen die onderwerp zijn van dit geschil stelt Westland zich op het standpunt dat de aansluitdienst op gastransportnetten ten tijde van de realisatie van deze aansluitingen niet was gereguleerd en daarmee buiten de reikwijdte van onderhavige geschilprocedure valt.

15/22

6 Beoordeling van het geschil

53. Als eerste wordt beoordeeld of, en zo ja in hoeverre, voor Westland ruimte bestaat om genoemde elektriciteitsaansluitingen technisch op een andere wijze te realiseren dan in de Tarievencode Elektriciteit is aangegeven. Vervolgens gaat dit besluit in op de vraag of Westland in het geval van de elektriciteitsaansluitingen (offertenummers 09F1500327 en 11F1500104) diende in te gaan op het verzoek van Teunissen + Berendse om minder meerlengte in rekening te brengen, omdat Westland zijn net heeft uitgebreid in de richting van de aan te sluiten percelen. Vervolgens zal worden onderzocht in hoeverre Westland bij het in rekening brengen van de eenmalige aansluittarieven voor deze aansluitingen de restitutieregeling had behoren toe te passen. Tenslotte zal worden nagegaan of bovenstaande vragen op een andere manier moeten worden beantwoord als het gaat om de aansluitingen op het gastransportnet die voor 1 januari 2011 zijn aangelegd op basis van offertenummer 09F2300203.

Tarievencode Elektriciteit

54. In artikel 40 van de E-wet is bepaald dat netbeheerders de tarieven voor de diensten ter uitvoering van de taken, genoemd in artikel 16, eerste lid, van de E-wet met uitzondering van onderdeel p, dienen vast te stellen overeenkomstig de artikelen 41 tot en met 41d van de E-wet. Het aanleggen van een aansluiting is een taak genoemd in artikel 16, eerste lid, onderdeel e van de E-wet, hetgeen tot de conclusie leidt dat het tarief van Westland voor het aanleggen van een aansluiting dient te worden vastgesteld overeenkomstig de artikelen 41 tot en met 41d van de E-wet. Uit artikel 41b, eerste lid, onderdeel b van E-wet volgt vervolgens dat het tarief dat de netbeheerder in rekening brengt voor de taken genoemd in artikel 16,

Besluit

eerste lid, dient te worden vastgesteld overeenkomstig de tariefstructuren die op grond van artikel 36 of 37 van de E-wet door ACM zijn vastgesteld. Deze tariefstructuren zijn door ACM vastgelegd in de Tarievencode Elektriciteit.⁶

55. Westland is ten behoeve van de berekening van het tarief dat eenmalig voor het aanleggen van een aansluiting in rekening wordt gebracht uitgegaan van een directe verbinding met de dichtstbijzijnde laagspanningskabel conform onderdeel A2 van Bijlage 1 bij de Tarievencode Elektriciteit.
56. Over de wijze waarop de daadwerkelijke aansluiting wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld door een rechtstreekse verbinding met de laagspanningskabel dan wel een verbinding met een spanningsrail in een schakelstation dat is aangesloten op een laagspanningskabel, zijn in de E-wet of de op die wet gebaseerde regelgeving geen voorschriften opgenomen.
57. De wettelijke systematiek laat netbeheerders ruimte om bij de daadwerkelijke aanleg af te wijken van de standaardsituatie die is beschreven in de Tarievencode Elektriciteit. Daarbij gelden de algemene uitgangspunten van de tariefregulering van netbeheerders waarbij ACM op grond van artikel 41c van de E-wet jaarlijks de (maximum)tarieven vaststelt die een netbeheerder in een bepaald jaar mag rekenen en aan de netbeheerders een jaarlijkse efficiëntiekorting wordt opgelegd op grond van artikel 41a, eerste lid van de E-wet. Netbeheerders zijn vrij in de keuze op welke wijze deze efficiëntie wordt bereikt en ACM treedt om die reden in beginsel niet in individuele keuzes die netbeheerders maken ten aanzien van de bedrijfsvoering in het algemeen en de realisatie van aansluitingen in het bijzonder. ACM wijst in dit verband ook op een eerdere uitspraak van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, thans ACM, van 5 september 2005 waar een gelijksoortige vraag is beantwoord.⁷ Een uitgangspunt dat netbeheerders bij de realisatie van aansluitingen in acht dienen te nemen is dat aangesloten niet dubbel hoeven te betalen voor een aansluiting. Kosten waarvoor een aansluittarief in rekening wordt gebracht, mogen daarom niet nogmaals in rekening worden gebracht door middel van transporttarieven. Dit uitgangspunt is spiegelbeeldig neergelegd in artikel 27, tweede lid, onderdeel e, van de E-wet waar bepaald is dat aanpassingen van het net die te maken hebben met het maken van een aansluiting voor rekening dienen te komen voor de netbeheerder.

16/22

⁶ Te raadplegen via www.acm.nl.

⁷ Kenmerk 102019/14.

Besluit

58. Westland heeft aangegeven de elektriciteitsaansluitingen op de in de offertes genoemde locaties niet uit te voeren conform de in bijlage 1, onderdeel A2 bij de Tarievenscode Elektriciteit opgenomen standaardsituatie waarbij een directe verbinding met de laagspanningskabel in de grond wordt gemaakt. In afwijking van die standaardsituatie plaatst Westland schakelkasten waarbij de verbinding met het net wordt gemaakt op een rail waarop de aansluitkabels van aangesloten installaties worden gemonteerd.
59. Door in de berekening van de extra verbindingsslengte uit te gaan van een fysieke verbinding met de bestaande laagspanningskabel in de grond heeft Westland bij Teunissen + Berendse voor de aansluitkabels meer lengte in rekening gebracht dan bij de realisatie benodigd is. De hoeveelheid extra verbindingsslengte die bij Teunissen + Berendse teveel in rekening is gebracht bedraagt de lengte tussen de bestaande laagspanningskabel (waarop de aansluitingen volgens de offerte zouden worden gemonteerd) en de plaats van de schakelkasten waarop de installaties daadwerkelijk zijn aangesloten.
60. De extra verbindingsslengte die op grond van bovenstaand randnummer te veel in rekening is gebracht hangt samen met de uitbreiding van het net door Westland van de laagspanningskabel tot en met de plaats waar de schakelkasten zijn geplaatst. Door deze verbindingsslengte toch bij Teunissen + Berendse in rekening te brengen handelt Westland in strijd met het beginsel dat uitbreidingen in het net ten behoeve van het maken van aansluitingen, zogenaamde diepte investeringen, voor rekening van de netbeheerder die het desbetreffende net beheert dienen te komen, zoals is vastgelegd in artikel 27, tweede lid, onderdeel e, van de E-wet.
61. Westland heeft daarom ten onrechte het bestaande net als uitgangspunt genomen bij het bepalen van de hoogte van het eenmalige aansluittarief dat bij Teunissen + Berendse in rekening wordt gebracht. Westland had bij de facturering van de meerlengte moeten uitgaan van de daadwerkelijke situatie waarin de aansluitkabels worden aangesloten op het uitgebreide net, om te voorkomen dat met de aansluitvergoeding wordt bijgedragen aan de uitbreiding van het net. ACM concludeert op basis van het voorgaande dat het in rekening gebrachte tarief voor de aansluitingen uit offertes met nummers 09F1500327 en 11F1500104 door Westland niet in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving is vastgesteld.
62. Teunissen + Berendse heeft het argument naar voren gebracht dat hij zich gedwongen voelde de aangeboden offertes te accepteren en dat geen onderhandelingsruimte bestond om een andere wijze van aanleggen te bespreken waardoor het aansluittarief mogelijk lager had kunnen zijn.

Besluit

18/22

63. Voor zover Teunissen + Berendse stelt zich gedwongen te hebben gevoeld de aangeboden offerte te accepteren, overweegt ACM het volgende. ACM stelt voorop dat op grond van artikel 51 van de E-wet uitsluitend een geschil aanhangig kan worden gemaakt over de wijze waarop een netbeheerder zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet. Voor zover dit aan de orde zou kunnen zijn geweest, constateert ACM dat Teunissen + Berendse niet direct is overgegaan tot het aanhangig maken van een geschil ten tijde van het aanvragen van de aansluiting, maar de offerte heeft geaccepteerd. Voor ACM is het potentiële gedwongen karakter, gelet op de ondertekende offerte en het tijdsverloop, niet goed meer na te gaan. Dit geldt te meer omdat tijdens de hoorzitting is gebleken dat partijen een beeld hebben van de situatie dat niet met elkaar overeenstemt. Omdat Teunissen + Berendse ook geen nadere onderbouwingen van deze stelling heeft aangevoerd kan ACM de juistheid van deze stelling niet vaststellen.

Restitutieregeling

64. Teunissen + Berendse stelt dat voor de aanleg van de aansluitingen te hoge kosten in rekening zijn gebracht, omdat Westland ten onrechte de restitutieregeling niet heeft toegepast. Teunissen + Berendse doelt op artikel 2.4.5. van de Tarievenscode Elektriciteit waarin is vastgelegd dat indien op een bestaande aansluiting een nieuwe aansluiting wordt gemaakt, zodat een deel van de aansluitkabel in een net verandert, de netbeheerder onder voorwaarden dient over te gaan tot restitutie van een deel van het door de "eerstaangeslotene" betaalde éénmalige aansluittarief.
65. In dit verband is daarnaast onderdeel e. van artikel 2.4.5. van belang waarin is bepaald dat onder "eerstaangeslotene" wordt verstaan iedere afnemer op wiens aansluitkabel een nieuwe aansluiting wordt gemaakt.
66. Om vast te kunnen stellen of de restitutieregeling van toepassing is op de offertes voor de elektriciteitsaansluitingen is het van belang om de begrippen 'aansluiting', 'aansluitkabel' en 'net' duidelijk van elkaar te onderscheiden.
67. Op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel i van de E-wet valt onder het begrip net: één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbindingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer.

Besluit

19/22

68. De aansluiting, die de grens vormt tussen de installatie en het net, is gedefinieerd in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van de E-wet: een aansluiting bestaat uit één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak (...).
69. De aansluitkabel maakt op grond van de Tarievenscode Elektriciteit onderdeel uit van de aansluiting en vormt de verbinding tussen de hoofdzekering in de meterkast van de aangeslotene en het net.
70. Op grond van de definitie van 'net' in artikel 1, eerste lid, onderdeel i van de E-wet kan worden vastgesteld dat de door Westland geplaatste schakelstations onderdeel uitmaken van het net. Een net is immers gedefinieerd als *"één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, (...)".* De geplaatste schakelstations zijn derhalve hulpmiddelen ten behoeve van het net van Westland, en maken daarmee onderdeel uit van het net. Bij de aansluitingen voor elektriciteit die in dit geschil zijn betrokken wordt de aansluitkabel gevormd door de verbindingkabel tussen de hoofdzekering in de meterkast van de aangeslotenen en de spanningsrail in het schakelstation. Nieuwe of extra aansluitkabels worden met dezelfde spanningsrails verbonden die onderdeel uitmaken van het schakelstation en daarmee van het net van Westland.
71. Bij de onderhavige aansluitingen voor elektriciteit is, gelet op bovenstaande definities, telkens een verbinding gemaakt met het net van Westland en niet met andere bestaande aansluitingen. Om die reden wordt niet voldaan aan de aanhef en onderdeel e van artikel 2.4.5. van de Tarievenscode Elektriciteit, waardoor deze bepaling geen toepassing kan vinden.
72. Op grond van het bovenstaande concludeert ACM dat Westland terecht de restitutieregeling buiten beschouwing heeft gelaten bij de onderhavige elektriciteitsaansluiting.

Offerte 09F2300203: aansluitingen gastransportnet

73. ACM overweegt dat ten tijde van het uitbrengen van offerte met nummer 09F2300203, 15 december 2009, het tarief voor het aanleggen van een aansluiting feitelijk niet gereguleerd was. De Tarievenscode Gas bevatte om die reden ook geen voorschriften over de wijze

Besluit

waarop aansluittarieven en de lengte van de aansluitleiding moest worden berekend.⁸

Westland heeft daarom bij het uitbrengen van de offerte en de realisatie van de aansluitingen niet in strijd gehandeld met de Tarievenscode Gas.

74. Vanwege het ontbreken van regulering kwam het tarief voor een aansluiting op een gastransportnet ten tijde van het uitbrengen van de offerte door Westland tot stand in een marktsituatie waarin Westland vrij was om de hoogte van het tarief vast te stellen, en waarin Teunissen + Berendse het had kunnen uitbesteden aan een andere partij dan Westland.
75. Beantwoording van de vraag of Westland bij de realisatie van de aansluitingen heeft mogen afwijken van de uitgebrachte offerte is daarom een vraag naar de uitleg van de overeenkomst tussen Teunissen + Berendse en Westland. Dit is een vraag die de bevoegdheid van ACM te buiten gaat en kan worden voorgelegd aan een civiele rechter.

7 Conclusie

76. Westland was bevoegd om de aansluitingen op een andere wijze te realiseren dan in de Tarievenscode Elektriciteit is aangegeven. Westland heeft bij het realiseren van de aansluitingen ten behoeve van offertenummers 09F1500327 en 11F1500104 niet in overeenstemming met de E-wet en de daarop gebaseerde regelgeving gehandeld, omdat extra aansluitlengte in rekening is gebracht voor de uitbreiding van het net van Westland vanaf de oorspronkelijke laagspanningskabels tot en met de schakelkasten. Ten aanzien van de geoffreerde en gerealiseerde aansluitingen op het gastransportnet (offertenummer 09F2300203) verklaart ACM zichzelf niet bevoegd, omdat het geschil tot de competentie behoort van de civiele rechter.

20/22

⁸ Deze voorschriften zijn uiteindelijk met ingang van 1 januari 2011 in de Tarievenscode Gas opgenomen met het besluit van ACM van 11 november 2010 met kenmerk 103133_1/257, gewijzigd bij besluit van ACM van 30 juli 2013 met kenmerk 104212/7.

Besluit

8 Dictum

77. De Autoriteit Consument en Markt:

- is onbevoegd te beslissen op de aanvraag tot geschilbeslechting van Teunissen + Berendse Vastgoed Projecten B.V. voor zover deze betrekking heeft op het in rekening brengen van verbindingslengte door Westland Infra Netbeheer B.V. naar aanleiding van offerte 09F2300203 voor gasaansluitingen;
- stelt vast dat Westland Infra Netbeheer B.V. voor de elektriciteitsaansluitingen die op basis van offertes 09F1500327 en 11F1500104 zijn gerealiseerd een te hoog aansluittarief in rekening heeft gebracht doordat in dat tarief kosten zijn opgenomen die betrekking hebben op een uitbreiding van het net van Westland Infra Netbeheer B.V.;
- stelt vast dat de overige gedragingen van Westland Infra Netbeheer B.V. in verband met de offertes 09F1500327 en 11F1500104 geen schending inhouden van de wettelijke taken, bevoegdheden en verplichtingen van een netbeheerder.

Den Haag,

Datum: 22 december 2014

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

21/22

Besluit

22/22